

LITERATORUL

— **Duminică, 21 Decembre 1880** —

Abonamentul: pe trei luni 5 lei, pe șase luni 10 lei. — Anunțurile: pe pagina 13 și 16 linia 30
Serisurile nefraucate se refuză. Administrația Strada Franklin 5 Eptscopl

SUMARUL: Risul Doamnei, de G. Sion. — Către Cititori. — Dupe Miezul Noptei, de Al. A. Macdonaki. — Fecioara de la Toro, de B. Florescu. — Două dureri, de Th. M. Stoianescu. — Din Poeziile lui D. Petrino. — Văduva lui Padila, tr. de C. Dimitriad. — De mic copil, de G. D. Georgean. — Nul ce G. Singurof. — Aquarela, de Ion Ghica. — Azi noapte, de M. Dimitriad. — Aquarela, tr. de B. Florescu. — La Revedere!, de Th. Dumbrăveanu. — Chansons Bassarabennes, de B. Florescu.

Prîimim și publicăm cu plăcere următoarea poezie, pe care D. Sion ne face onoarea să ni-o trimită.

BCU Cluj / **Risul Doamnei** / Library Cluj

In Olimp, la Curtea Vinerei, se zice,
Era printre grații un copil isteț
Care-amețea lumea c'un suris ferice,
Fiind foarte vesel și foarte glumeț

Acel copil mândru purta mândru nume:
Numele de Risul, fiind-că ridea,
Zmele și zeii, fără ale lui glume,
Cupele plăcerii nu le puteau bea.

Cu el și Amorul se servea adese
Când voia cu areul, inimă a lavi;
Căci stia să-i tînză tot săgeții alese,
Fermecate-auume spre a nemeri.

Dar de-o dată Risul din Olimp dispare:
Poterile, zeii, după el trimit...
Vin la noi, îl află... să-l ia nu'să în stare,
Căci de gura Doamnei el e cucerit!

G. Sion.

Către Cititori

D-nul Th. M. Stoenescu, care împreună cu d-nul Al. A. Macedonschi este fondatorul acestui ziar, s'a însărcinat cu partea administrativă a ziarului, pe lângă colaborațiunea sa, care a fost, credem, foarte apreciată de cititorii noștri.

Intru cât privește pe d-nul Bonificiu Florescu, unul dintre colaboratorii noștri de până aci, noi nu avem să-i aducem laude, reputațiunea sa fiind deja bine stabilită; adăugăm numai că Literatorul își va face o plăcere și de aci înainte a publica dintre meritoasele sale scrieri, cât și dintre ale tuturilor câtă a bine voit a oferi întreprinderii noastre concursul lor.

Ne-am crezut datorii a da aceste notițe, mai ales că, începând de la No. viitor, ziarul va primi o transformare menită a-i mări cadrul său. Astfel cu începere de 15 Ianuărie 1881, Literatorul va apărea în același format, cu diferența că va fi compus din 64 pagini și va apărea la 15 ale fiecărei luni. Prețul abonaamentelor va fi de 5 fr. pe 3 luni, 10 fr. pe 6 luni și 20 fr. pe un an.

Această combinațiune s'a făcut, în urma înțelegerii luate cu câțiva dintre principii literaturii noastre, care au bine-voit a ne promite, nouă tinerilor, patronarea operei începute. Sperăm dar că cititorii noștri vor putea să vadă în curând că figurează și numele acelor distinși bărbați în modestul cadru al ziarului nostru, pe lângă nume deja ilustrate în literatura noastră, ca acele ale d-lor V. Al. Urechiă, Pantazi Ghica, Sion și alții, câtă a bine-voit a semna în aceste pagini.

Adăugăm, ca notiță administrativă, că nimeni alt afară de d. Th. M. Stoenescu, nu va putea să libereze chitanțe, a încasa bani sau contracta, în numele ziarului, angajamente de ori-ce natură; dupe cum de asemenea nimeni nu a fost autorizat, întru cât privește partea intelectuală, a se da ca conducător al ei: ca toți oamenii de litere am format și noi o republică în care nu au fost nici caporalii nici ofițerii, ci numai luptătorii.

Prevenim în fine pe toți cititorii noștri, că cu începere de la acest număr s'a luat măsura administrativă de a se schimba culoarea chitanțelor de încasări, care până aci a fost roșie, cât și de a se declara nule acțiunile, care nu vor purta, cu începere de la această dată, un sigiliu conținând exergua „Lupta pentru Lumină” împrejurul titlului revistei noastre.

Rugăm dar a nu se primi ca valabile de cât chitanțe imprimare pe hârtie albă, stampilate cu sigiliul menționat.

După Miezul Noptii

Un vis e viața: o știu, — s'ar zisi pluta în ea și
 Ca mâine, moartea o să ne culcească stăruie
 Dar încăl viața, de e un vis și e o plăzire
 Să facem visul ori-cât de dulce! — abia
 Aidem! E noapte, și donă sană! He! he!
 Amor, petreceri, veniți, c'aciula o șoșă
 Femei și tineri cu toți s'adună: înțiră
 Cloc-cloc, pahare, — buze, cip-ci!

Fantastic luna ureă pe cer... lura
 Parfum de roze plutește în aer...
 În ori-ce frunză e un mister...
 În ori-ce pepturi patimă să încaier!
 Vărsați Cotnarul și Drăgăsanul.
 În sănătatea celor de-aci!
 Trăiască-amorul! — Trăiască banul!
 Cloc-cloc, pahare, — buze, cip-ci!

Titind nevoie, griji s'ori-ce,
 Hai să ne ridem cu toți de soarte...
 De ris sunt multe... de plus nu e
 Nici pentru viață, nici pentru moarte!
 De tineri însă tocmă a plânge:
 Sticla se stoarcă lacrimi-aci!
 Vesel, rubinul în ea să răsfrânge:
 Cloc-cloc, pahare, — buze, cip-ci!

Moartea, chiar Moartea, dacă într-o zi,
 Ar vrea de grabă să ne coscască,
 Fără 'ndoială, spre-a ne trezi
 C'ar fi silită să îngăduiască!
 Ei! Și atunci... total să poată...
 Am urbăta-o poate aci...
 Deci: pentru-a-i pune bețe în roate:
 Cloc-cloc, pahare, — buze, cip-ci!

AL. A. Macedonski.

FECIOARA DE LA TORO

Razele soarelui alunecău pléziş pe frumosul lac de la Toro şi întunecoasa pădure abea lerea mişcată de un uşor mormur; toate păreau pradă întristării ca frumoasa fecioară care amăr suspină cu adierea vântului, şi plângea cu valurile. „Sânţi fericiţi care din locaşul binecuvântărilor tot bine-voiţi a-măi privi pe pământ; Maică a Domnului, tu care ascuţi chemarea nenorocitului, implinţi-mi ruga ce în chinul meu înalţ spre voi! Inapoezi-mi pe al meu Henry, sau să poată să moara Eleonor!”

Sgomoturile bătalii sunt slabe şi depărtate; cu adierea vântului se înalţă, recad cu adierea vântului, până când strigătele, gemetele, tumultul grozav al lumei şi strigătele sălbătice ale urmăritorilor, ajung din nou cu un val al vântului. Fără răsulire, fecioara de la Toro priveşte cu băgare de seamă spre câmpia păduroasă în care se petrece această scenă îngrozitoare; vede un războinic apropiindu-se încet; sângele ce perde cu viaţa însemnează urma paşilor săi greoi; coiful îi e zdrobit şi suferinţa e înscrisă pe obrazii lui.

„Fugi, o fecioară de la Toro, căci armatele noastre sunt fugărite! Fugi, fecioară de la Toro, căci a căzut protectorul tău! E înghietat deja de moarte, voinicul tău Henry e culcat pe bălăni, şi inamicul se apropie în grabă prin păduri.” Aşa putu el să bălbăie aceste ştiri dureroase; abea putu ea să le auză, împietrită de desperare; şi când soarele se afundă în apele dulci ale lacului de Toro, el se stinse de tot şi pentru ténérul voinic, şi pentru fecioara cea frumoasă.

Ballada de Walter Scott, tr. de B. Florescu.

DOUĂ DURIERI

Drumă într'un act, în versuri.

(Urmare şi fine)

Renée

Ai dreptate scumpă Doamnă!... Aşa dar, aceasta-i tot?

Berta

Iată!... Mână Dumitale!

RENÉE

Renée
 — Aș voi-o, dar nu pot! — de vântul războiului
 Nu... Căci, nu ți-am spus nimica, și voese să pot...
 Totul... și pedepsei mele nu sfârșit s'ajung...
 Tot ce-aș fi ascuns rivalei crude, ce m'ar fi înfruntat,
 Dumitale, îți voi spune, căci viața m'ăi scăpat...
 Poacănta, m'ăi făcut-o dulce, recunoșcătoare...
 Precum smulgî din rană fierul, prin a sîngelui vălvoare,
 Cu pericolul de-a pierde viața celui suferind,
 Tot astfel și eu voi face: din puterea mea lovind,
 Într-o inimă, ce nu mai poate fi trebuitoare,
 (Arătându-și inima)
 Eu voi depărta secretul dintr'această închisoare!
 — Aide suflete, e timpul... ești din letargia ta! —
 — M'a iubit destul pe mine; dar mai mult pe Dumneata;
 Dumneata erai speranța-l... erai dulcea lui visare,
 E.ăi tot d'anna 'n minte-î, chiar prin trista-mi sărutare;
 Căci ai fost în tot d'anna pentru densus un regret,
 Pentru mine o tortură! Și amoru-î, cât de 'ncet...
 Tot creștea în peptu-î tîner. — Săvenirea Dumitale,
 Neplăcută pentru mine, inima-î umplea de jale...
 Vai, și numai de pietate suporta, amorul meu!
 Peste inima-î plîpândă nu am fost stăpînă cî;
 Dar simțiam în tot d'anna, cum la fie ce visare
 Se măria durerea ntrînsul!... Iată cauza pentru care
 Poate a murit...

Berta

Co'mî pasă de aceea ce iubea;
 Dac'a fost vr'un criu săd roză, diamant săd piroză...
 A murit și iată totul... nici măi plînge, nici suspină...
 A golit și fără să simtă a durerei cupă plină...
 Chinul meu și-al Dumitale e teribil dar e sfînt!...
 Să păstrăm dar dureroasa amintire-d'un mormînt;
 Să păstrăm și mîngăierea c'am fost dulcea-iluziune
 Unor vane ideale, ce doria să 'ncîmune. —
 A! Poetul... scumpă soră, din viață: exilat,
 Caută să-și păstreze setea d'un amor nesăturat! —
 E martir... dar asta-î place... Dintr'o singură plăcere,
 El se naltă, se coboara și se-aruncă în durere...
 Lui destinul se supune, plană peste infinit,
 Și îndată ce atinge visul ce a prigonit, —

Fie versuri săi femeie, — el se stinge și dispăre
 Ca și fluturile, în fantăstică scorbă
 — Suferă poetul... moare!.. Noi, suntem acele harpe
 Peste care slaba-i mână se 'nclestează ca un șarpe,
 Și tot noi îi plângem urma, cânt în coardele de aur
 Suvénirea-i se oprește!

Renee

Esti un prețios tezaur! —

A! Îți mulțumesc din suflet... N'ai o inimă 'mpetrită.
 Poți pleca acum d'aicea măi pațiu nefericită;
 Și cu dulcea mângăiere, căci știi bine c'a păstrat
 Suvénirea Dumitale, dupe cum atleul poartă
 Suvénirea rugăciunei, chiar când e bătut de soartă,
 Ca să-și lepede credința ș'a nega pe Dumnezeu.
 Pentru mine... datoria mă 'ndeamnă să uit. — Tu
 Voiă fi mult măi fericită; voiă muri de suferință. —
 — A fi vecinic rușinată! Tot d'ama 'n umilință!
 Trebui-va pân' la moarte suvénirea-i să 'ndălesc,
 Și roșeala de pe frunte tot d'ama s'o gonesc; —
 Ș'imblânzindu-năi disperarea și cumplita mea durere,
 Se 'n'ascund sub umbra nopții spre a plânge în tăcere.
 — Și acum... adio... Doamnă! — Sunt zdrobită!.. Socotesc
 Că e cea din urmă oară când de deasul măi vorbesc!
 — Veți pleca!.. Ș'in reverie, cugetarea-ți ostenită,
 Va lua, pe nesimțite, calea sa obicinuită.
 Veți ruga adesea cerul pentru el, și poate chiar
 Pentru-aceea, care 'ți dete un destin atât de amar;
 Dar... pe care ai ertat'o, ca pe-o soră de iubire.
 — Enc'o vorbă, înainte de fața despărțire!
 Înainte de-a ajunge l'al destinului blestem,
 Și de-am face datoria, aș voi să ne vedem
 Doamnă, și apoi voiă merge unde trista mea viață
 Mă așteaptă să 'mă prefacă inima în sloid de ghiță,
 Voiă căta să uit în fine dacă fuse bun sau rău!
 — Vreati să te măi ved... răspunde!..

Berta

Măine, la morméntul său!

FINE

Th. M. Stoianescu.

Din poeziile lui D. Petrino.

Maică dragă, azi în lume
 Eu sunt mândru de-al meu nume,
 Căci Moldova inimă dă pâine
 Și a mea muncă mă susține.

În Moldova este o floare
 Ce la luptă-mi dă putere,
 Și cu brațe lucrătoare
 Eu înfrunt a mea durere.

Când respir a ei suflare
 Eu la tine-atunci gândesc,
 Pentru viața-mi cu înfocare
 Zi și noapte îți mulțumesc.

Ea mă inspiră, — ea-mi dă șorul,
 Ea mă face să trăiesc :
 Datoria cu amorul
 În Moldova se înfrățesc.

Un glas tainic mic-mi spune :
 Maicei drept recunoștință
 La picioare îi depune
 „Glasul sufletului tău,
 „Și se crede 'n Dumnezeu !”

II.

Ștefan eroul, Ștefan cel mare
 În noi trăește și va trăi
 Până când cedrul freamătă mai are
 Până când soare pe cer va fi !
 Valea albă de-oseaminte
 Să-l zdrobescă a voit ;
 Însă Ștefan pe morminte
 Tronul falnic l'a zidit.

Și pînă secolii astăzi ne spune
 Glasul său mândru, triumfător :
 „De vreți să aibă țara cunună,
 „Să vă dați viața pentru popor !”

VĚDUVA LUI PADILLA
 - e izod
 - m l: *Pragetti* spaniolă de *Martinez de la Rosa*, tr. de *O. Dimitriadu*.
 izual, mijloc de-izual, notomat, izual

ACTUL II-

SCENA I

Laso, Lopez, Avalos

Lopez. Susțineți-mă, amicii mei, coprins de afecțiunii așa de diferite, abia pot mișca
 slăbire-mi piețoare... Mă de amintiri despre fiul ce am pierdut, tristul aspect ce Toledo
 atăta bclilor înă, ororile, ruina și starea ei de orfană, mă retin la fie-ce pas. — Cu ochii
 înătrăam, înul mi' anunță moartea unui frate, altul a unui tată sau a fiilor iubii, sacri-
 ficea în atâtea dulce sângeroase.

Avalos. Dar fericiți, căci au murit pentru Patrie! Liberi au trait, liberi și-au dat
 fiutul!

Lopez. Fericiți?... Da, căci ei n'au văzut pe fiilor lor perial pe trunchii, cu infame,
 precum am văzut p'al meu, eu, tată nefericit.

Avalos. Dar n'au văzut nici patria învinsă, nici servitutea miselească, nici trufa se-
 melului păștor.

Lopez. Hernando, Hernando, încă nu ți e satisfăcută răsunarea, după atâtea pustii,
 după atâtea vctime?

Avalos. Răsunarea mea, da, dar nu și patria.

SCENA II

Laso, Lopez, Avalos, Văduva, Fiul ei, Mendoza

Văduva. Seniore!

Lopez. Fiica mea!.. Inima-mă turburată palpita pronunțând un așa de dulce nume...
 Fiica mea! Iubitul meu nepot!.. Obiecte neprețuite ale nefericitului Padilla! Veniți să vă
 strang de o mie de ori la peptul meu. Dar ce văd? Nu vreți să mă îmbrățișezi? Mă dă-
 prețuești afecțiunea?

Văduva. Retinerea mea nu trebuie să te supere; deprinsă a suferi câte am suferit,
 aproape nesimțitoare în urma atâtor nefericii, am pierdut cu totul ori ce simțiment duios.
 Nemiscată, rece, fără a-mi putea alina durerile priu lacrimii, plângerii sau suspine, cea o-
 statue am ascultat scirea despre fiutul nefericit al soțului meu. De atunci inima-mă împie-
 trită, accesibilă numai furoarei, a alungat ori ce afecțiune care mi-ar fi putut îndulci
 marea-mi durere, amicia, iubirea, sânta compătimire și chiar frăgețimea de mamă... Copil
 adorat, dacă nu vezi nici odată surisul pe fața mea, culpa, culpa este numai a acestor mi-
 se, care au ucis pe tatăl tău. Nelegiuții mi-au smuls chiar dușoia de mamă!

Lopez. Ea ți va fi iră inapoiată, fiica mea... A sosit momentul să-ți îneci pasiunile,
 și să ascuți de rațiune. — Uniți la o laltă și uitând nefericirile trecute, no vom bacu-
 ra în pace...

Văduva. Ce zici? Inamicul renunță dar la întreprinderea soa?

Lopez. Vreți pacea pe când ar putea lesno să ne sfarme,

Văduva. Desprețuește a lui pace.

Lopez. Iar fi foarte lesne să și răbune într'un mod spăimântător.

Văduva. Să și răbune. Și ce speră el?

Lopez. Speră să înăkturo soarta cea rea de la acest popor nefericit. — Sunt atâtea

familii orfană... Alina... copilul... Tristă, obosită a-bea mai... O Doamnă al bunătății! Înlătură atâtea rele de la a mea patrie!... Lazo, amicilor, lăsați-mă puțin, lăsați pe un tată nefericit să plângă fața numai cu copilul său.

SCENA III.

Lopez, Veduva și fiul său.

Lopez. Liber! acum de ori-ce martori, voi fi și mai sincer cu tine; ascultă-mă cu liniște, ascultă-mă, fiica mea..., și să nu pordem momente prețioase în împuțări reciproce și deserte. — Dacă am urmat ostiile regale din amăgire sau din prudentă, cestiunea, succesul a decis-o și este de prisos a căuta dacă cauza voastră a fost dreaptă, de vreme ce sparta a condamnat-o acum. La început poate că, deși neintenciat, era de ertat avântul vostru. Dar doi ani de luptă, de incendieri, de exterminare sunt de ajuns pentru a desamăgi pe ori-cine. A lupta fără speranță, a se ruina fără scăpa patria, a rezista cu cetezanța decretelor providențiale, numai e voșnicie, ci nebunie.

Veduva. Am jurat să fim liberi, sau să murim, și a primit jurământul nostru însuși ceful care a dat tiranilor noștri un triumf nedrept: să ne vadă dar liberi sau morți.

Lopez. Oprește-te; nu iufunța, imprudento, cerul cu vorbele tale. Iritat de atâtea sânge versat, el nu cere de cât pacea, care nu trebuia să lipsească dintre copii aceleiași și mame.

Veduva. Nu sunt copii aceleiași mame cei care au împovărat-o cu lanțuri. Nu, numele ce li se cavine e acel de inamicul plin de cruzime. Să fie Castillani, și să dorească selavia!... Nu, nu, ei nu sunt Castillani.

Lopez. Când patria este pustiită, când i s'a scurs sângele până la cea din urmă picătură, când după opt secole, abia respirăm de infamul jug al musulmanilor, atunci, mai furios luptându-ne între noi, să slăsim oare prin ferul ucigător șiul suferind al mamei noastre? Fie-ți milă de a sa durere, și nu chiar noi, copii săi, să reinoinm rana sa mortala! Fie-ți milă, căci a costat-o mult sânge, multe suferințe, până să scuture jugul strein.

Veduva. Și va suferi oare p'al propriilor săi fi? Dăci că opt secole s'au luptat părinții noștri ca să libereze patria, și o vor lăsa-o oare acum nedemniilor lor nepoți în voea tiranilor?

Lopez. Nu s'îi neliniștită din caisă desertei preocupări că vei vedea murind libertatea iubită! Dar chiar dacă ar fi ajuns tristul ei fînit, și va înlătura oare Toledo prin a sa ruină? Fie-ți inimă, și prudentă. Combătînd autoritatea Cesarelui victorios, provocând, ca niște smintîți, ca să mînie, să apere-ți rău cauza. Patria a cădut învinsă, și a ei libertate sa dînlăntuire numai de la Cărbol depînde acum. Dacă descindeți din liberi Castillani, căutați în ertărea monarhului ceul ce nu veți afla luptând. Prin supnere, prin ruga, poate cîmpăștile.

Veduva. Continuă, dar să nu cîteze buzelă tale să profere niște false promisiuni; bine faci; întelegi în fine că nu ți-e permis să desminti onoarea castilana, nici să-ți dai gîta trudă spre a ne înfrunța cu prefăcute mîngăieri. Cunoaștem în deajuns clementa învingătorului și ce pot prin facimile lor căpăta de la regi națiunile care cerșesc drepturile lor inmormentate. Toemai pentru a nu avea a ne căi de o deseartă plîngere, de strigăte nefolositoare, toemai pentru a spera legile noastre murinde, impunăm aceste sermane arme. Bărbăția, da, numai bărbăția este adevăratul scut împotriva silei.

Lopez. Dar Cărbol n'a ascultat oare cu afabilitate, cu umanitate, strigătele amenin-

țările nobilele Castille, încredându-se în vechia ei lealitate? Nu s-a vădit căreș într-una
 sărăcie prin mîr de înfruntări, prin moartea inocenților cetățeni, prin înaliniștea și turbu-
 rarea regatului? Dacă ar fi recurs la forță, care s'ar mai fi putut acum înarma oșada im-
 prudentă a popoarele rebele? ...

Veduva. O națiune întreaga nu e nici când rebelă.

Lopez. A fost Spania.

Veduva. Nu, ci tiranii ei.

Lopez. Spania a jurat supunere lui Carol.

Veduva. Dar el nu-l a jurat nimic?

Lopez. (după o mică pauză). Bland, teneț, lipsit de prevedere și de experiență, conșu-
 dus de consilierii perinzi... toate acestea nu sunt oare atâtea disculpări...

Veduva. Avem nevoie de dreptate.

Lopez. O veți avea. — Compătimitor, el va nita culpele poporului, săm iubit, va fie
 iar al vostru. Ornat acum cu coroana imperială a Germaniei, va asculta cererile, durerile
 popoarelor sale, ca un bun părinte, și erfarea, buna voință, mila sa...

Veduva. Avem nevoie de drepturile noastre, nu de mila lui.

Lopez. V'a păzi cu sântenie legile.

Veduva. Cum te'nșeli! Castila supusă adora cu umilitate decretela lui Carol. Iar el,
 rezămat pe puterea sea, înfrunta legile, am resistat ne-am luptat, am fost învinși, și știu
 fi acum mai just? Un despôt când învinge nu iartă înfruptarea! O spun prin spăimântă-
 torul lor supliciu Padilla, Pimentel, Maldonado, Brava ș'atatea ilustre victime.

Lopez. Nu-ți face o plăcere de a-mi deștepta durerile, reamintindu-mi pașiful meu.
 Fata la lui soartă este adene săpată în inima mea. Dar, de vreme ce nu mai e, să fim
 demni de memoria lui, și se ne preocupăm de acest copil. Trebuie să conservăm în el no-
 bila și glorioasă giute a lui Padilla. El este imagina iubitului său tată. El să fie unica
 noastră consolațiune. — Dacă nefericita Toledă caută în deșert a sa scăpare, dacă strig
 și plâng atâți nenorociți care sint acum apropierea și chiar fiorii morții celeș crude, dacă
 fie viața și-este o sarcină... aspra ta inimă, lipsită de duioșie, să fie cel puțin imblândită
 de acest orfan inocent. Trist, cu ochii țintă în ai teli, strângendu-ți mâna în mânușorele
 sale, nefericitul pare că se roagă să-l aperi viața. Și cine-l va păzi, cine va putea fi scu-
 tul ei, în perturbățiunea, în incendiul, în ruina Toledel. În confusa eroare, când vor că-
 dea la o laltă învinși și învingători, când, coperind toate, flacările vor mistui mai de
 victime, vei voi să-l scapi atunci, dar în deșert. Cădut sub dărămături, vei auzi s'aba lui
 voce chierându-te să-l curmi de milă viața mai repede... și cele din urmă ale lui accen-
 te vor resuna la auzul tău în veți spăimântătoare. Asupra mumiș și va răsbuna natura,
 torturându-și inima acum impletită. Nefericita memă! ... nu sacrifică trufii tale datorii așa
 de sacre: scapă pe acest nefericit copil, scapă-l sau tremură.

Veduva. La ce să-mai aperi viața? Pentru ca să obție de la compătimiterea călailor ne-
 fericitului său tată? Pentru ca să-moștenească infamia cu care ei au pătat a lui memo-
 rie? Pentru ca dimpreună cu muma-sa, mizerabil, poseris, să cerșească un bakil prin țări
 străine? Deși, chiar așa fiind, ar fi mai puțin nefericit de cât, dacă l'ar sili moimenoșii să
 cales pe acest trist pământ, pătat cu sângele părintelui său. Cât va răsuferi atunci! cât va
 fi de abătut, când va auzi numele său pronunțat cu rușine. Poate c'adesea va auzi pe
 lângă densus, sormanuș mavinovat, voceea unor Castilani nedemni, dicend : „Iată fiul trădă-
 torului Padilla! Trădător! Mint mișei care cauzară moartea sa nedreaptă... Mint călăi
 săi... mint ucigașii săi.

Lopez. De ce această aprindere! Iuistostete, impacă oarba-ți reamintire.

Veduva. Să numească el trădător pe cel mai valoros cavalier al Castilei, cel care a salvat viața soartei nedrepte și schimbătoare. Invingător, ar fi fost proclamat eroic și învingător în viața sa trădător.

Veduva. Trădător, soțul meu!... Soț inbit, o jur pe sângele tău vărsat în câmpiile funeste de la Villanar, o jur pe viața ta stinsă printr'un crud supliciu! fiule,.... să murim căci ne-a arătat tatăl tău calea ce trebuie să străbatem, a însemnat-o cu însu-și sângele său. Fără viață mai bine de cât să dau ochii cu neumanii săi calăi!

Lopez. Vrei să ucizi pe fiu, spre a răsbuna pe tată?

Veduva. Da, el să fie răsbunat, și cu cea mai mare bucurie vom primi moartea.

Lopez. Femeie crudă... Tu, numai tu, prin oarba ta trufie, ai aruncat pe eșafod pe fiul meu, și tot dintr'această trufie, din setea-ți de răsbunare, condamnăi la moarte pe nepotul meu inbit. — Tremuică, căci căminul cel sănt nu va lăsa nepedepsită crudimea ta barbară, tremură căci eel a tot putinte n'a fost nici odată surd la strigătele unui tată nefericit... și eu l'ar răsbunare în contra ta.

SCENA IV.

Veduva, Lopez, Mendoza.

Mendoza. Membrii Juntei convocăci aci, sosesc și poporul întreg, cuprins de o uergătoare neliniște, mișcat de diferite pasiuni, așteaptă, grămădit la porțile palatului, ce se va hotărâ despre soarta sa. Unii cer pacea, alții strig: răsolu! răsolu! Nu-i de cât strigăte, confuziune, plânsuri de mueri și de copii; plebea aprinsă amenință. — Arătați-vă, poate că așa va liniști. Veniți repede. Toledo va respecta pe soția și pe nefericitul părinte, al lui Padilla, și va nsculta mai liniștită anunțul soartei la care e menită. Veniți! veniți!

Lopez. Să alergăm, flica mea, spre ai liniști și engeată ea poate atârna a ta soarta de cea ce vei dice.

Veduva. Eu nu știu să mă plec.

Lopez. Și cu toate astea, trebuie.

Finele actului a III-lea.

De mic Copil..

O! De mic copil mă 'nscrise suferința 'n a sa carte:

Ea de mic, mă urmărește pas cu pas, în orî ce parte..

În zădar mă lupt într'una contra ei.— E greu ș'o înving!—

Ca două nori, carii pe ceruri, se ciocnesc și se resping,

Și din cutele lor negre varsă fulgere 'n mânia,

Ast-fel, eu, mă lupt cu soarta, și 'ntr'a vîetii vijelii

Cad întocmai ca o frunză vestejită, la pământ:

Vai și omul e o frunză și ca frunza zboară 'n vînt!

G. D. Giorgianu

...A
...NU!

Așii vrea în disperarea
 Ce arde fruntea mea
 Se părăsese o viață
 Ce este atât de grea!
 De cât în suferință,
 Pribeag, pe-acest pământ,
 Mai bine, mort și rece
 În recelul mormânt!
 Așii vrea... dar de o dată
 Reved: pe maica mea,
 Ea plânge și m'asteaptă
 Nu; viața nu e grea!
 Reved trei surioare
 Ce mă poartă al meu dor,
 Reved și pe-al meu tată,
 Nu; — nu mă voi să mor!

G. Sînjuroff

1880 Sept.

Aquarelin.

Bêtrânețea lui Câmpineanu.

Oare nu este nă frumoasă aquarelă finitul frumosului
 studiu al d-lui Ion Ghica despre Câmpineanu?

Văzut'ăi un bêtrân gâhboyit înaintat, de ani, care d'abia și ducea picioarele până în grădina Gismigiului, unde rămânea ore întregi pe o laviță, cu capul plecat spre pept? Acelor cari-l vorbeau, le răspundea cu rîs sau cu plîns, după cum subiectul vorbeii îi aducea suvenirii vesele sau triste, ale vieții sale; trecătorii se descopereau cu respect înaintea lui, iar bêtrânii se opreau și îl arătau copiilor.

Acela era Câmpineanu, marele patriot, o umbră care trecea ca o protestare vie în contra nedreptății, a persecuțiunilor și a apăsărilor.

Ion Ghica.

Adi noapte...

La D. A. M. ...

Azi noapte, singur m'am culcat
 In patul meu cel inghetat
 La tine mă gândeam, și în piept
 Mă ținea dorul t'eu, deștept,
 Și altul, plin de-a ta ființă,
 Pe buze,— îți jura credință
 Dar ce folos, tu nu erai,
 Măluit, eu singur mă culcat,
 Dar peste noapte am visat,
 Că tu, ai mea iubită
 Erăi culcată'n al meu pat:
 Ce noapte fericită!

Te sărutam cu infocare
 In cât de gelozie luna,
 P'ru atunei printr'o schimbare
 Mai scarbădă ca tot d'auna
 Și pe momente îmi vorbeai
 De ceru'n care rătăceai
 Cu sufletu'n privire:
 La început nu te-am crezut

Dar tu, cu o zimbire,
 C'un gest, îndată m'ai făcut
 Dintr'un semet și rece-Atheu
 Să cred în ce: și în Dumnezeu!

Și când eram mai fericit,
 Și când momentul a sosit
 Ca să serbăm amorul

Venutași în bătrân
 Din somn pe loc am tresărit
 Într-o clipă
 Și mi s'apăruse dorul tău
 Mircea Dimitriad
 1880, Octombrie 2

Acela era Câmpineanu, mare patriot o umbră care trăiește
 ca o protestare vie în contra neputinței a porocului și a
 pășilor.

Aquarela.

Un tablău de Rubens.

O tânăra femeie, pe pragul unei uși, în fundul camerei se zărește focul aprins, cina pregătită, copiii dormind, toată liniștea unei vieți pacifice și contemplative, într-un colț de tablou! Și în primul plan, acel călăreț, suflând încă, dar ținându-se țepăn pe șea; a făcut douăzeci de leghe; mai are trei-zeci de făcut, un pahar de rachiū și adio. Colo noaptea e adâncă, timpul amenințător, pădurea primejdioasă: femeia plină de bunătate îl urinărește cu ochii un minut, apoi, reîntorcându-se la focul său, lasă să căză această sublimă milă a sêracului: S'el păzească D-zeu.

Alfred de Musset: Fantasio (1, 2); tr. de

B. Florescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La revedere!... La revedere!...

Timp, ce treci sburând: tu ai uit' fericirilor peidate!..
 Timp, ce nu respecti țerina din mormintele tăcute!..
 Timp, ce ștergi tot pe pământ!
 Te oprește!... Pleacă-ți capul umilit!.. Tu n' ai putere!
 Ca să ștergi și suvenirea, care-o ai spre răngiere!..
 Cădențatul tei cuvânt: S'el păzească D-zeu!

La revedere!... La revedere!...

T. Dambăvcanu

10 Octobre 1880

CHANSONS BESSARABIENNES

Je ne te prendrai pas pour femme,
 Car tu n'es pas de sang roumain:
 D'aucune Russe, sur mon âme,
 Je ne puis demander la main.
 Je prendrai bien une compagne,

Mais ce sera sur l'autre bord ;
 Je la prendrai dans la campagne
 Du doux pays que j'aime fort.
 Passons le Pruth, allons trouver
 Quelque (Moldave) aimable haïtaine,
 Quelque Valaque au doux parler
 Et dont l'âme soit bien roumaine. O
 Nous sommes deux chez notre mère,
 Ma sœur et moi, tous deux jumaux,
 De tous deux, ah ! qu'elle est fière !
 Qui peut monter enfants si beaux ?
 De mon nom j'emplirai le monde,
 Pour ma sœur doit battre tout cœur,
 Et dans sa misère profonde
 Maman rêve notre bonheur.

Elle s'en va par le village
 Peiner, oubliant son foyer,
 Voulant, hélas ! quand viendra l'âge
 A l'école nous envoyer.

Point ne veux parler, Moscovite !
 Oh ! que plutôt vienne la mort,
 D'être, du Tzar, le satellite
 Je repousse le triste sort !
 Avant, longtemps, je vous le jure,
 Moscovite ne parlerai,
 J'emprunterai leur langue impure
 Oui, quand ma langue j'oublierai !

CHANSONS BASSARABIENNES
 Quand dans la cour, par un prodige,
 Le blé pourra tout seul pousser,
 Et que l'épi, ployant sa tige,
 Notre toit pourra dépasser ;
 Quand je verrai, risible fable,
 Dans la maison croître le blé,
 Et que, dépassant notre table,
 L'épi verra tout droit dressé.

B. Klavroskou

(1) Din momentul ce am dat imitațiunea, ce am făcut dintr'un cântec bassarabeian, dat și traducerea a două alte cântece.

AVIS

Cu organizarea din nou a Administrației, avem a regulă vechile conturi. Rugăm dar pe toți d-nii abonați din capitală și din provincie a ne trimite costul abonamentului, pentru care ne-au făcut să așteptăm până acum. In contra d-lor abonați din provincie cari au bine-voit a se înscrie pe listele noastre, avem a ne plânge mai mult, căci mai toți nu au avut amabilitatea a ne plăti. Fie care, trebuie să știe cu câtă greutate și câte sacrificii poate apărea o asemenea revistă la noi, unde literatura a fost și este neîncurajată. Găsim fără cale ca numele celor d-ni abonați care nu și plătesc datoria, să fie expuse citirei publice. Aceasta ar fi un fapt nedem și rugăm cu multă stăruință pe datornicii noștri să nu ne silească la aceasta.

Administrația.

Librăria IC. HAINIANN

București, Calea Victoriei No. 74.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la toate librăriile

CALENDARUL LUMII ELEGANTE Pe Anul 1881.

Anul al 2-lea, format mic de buzunar, tipărit cu mare îngrijire pe hârtie suprafină. **Prețul 40 bani.**

S'a tipărit un mic număr de exemplare, **Ediție de Lux**, într'un splendid cartonagiū lucrat în culori. **Prețul 75 bani.**

CEL MAI VECHIU CAIENDAR ROMAN ANULUL IMPREDEBUTULUI.

Calendar pe Anul 1881.

Compus de **Visarion Roman**, Anul al 21-lea, frumos volum în 8°. cu ilustrațiuni. **Prețul 1 leu și 50 bani.**

„Aurora“ Calendar ilustrat pe anul 1881. — Se afla de vânzare la Librăria editoare „Aurora“ Calea Victoriei 74, cum și la toate librăriile din Capitală și din țară.
Ediția ordinară 2 lei. Ediția de lux 2 lei și 50 bani.

Typografia Theodor Michaiescu, Strada Teatrului No. 8.